

Dodatki do żywności

**Dodatek do żywności
- jest to substancja,
która zmienia
właściwości żywności
po jej dodaniu.**

Mięso

- fosforany
- azotyny
- karagen

Wędliny

- MOM (mięso oddzielone mechanicznie)
- fosforany
- azotyny
- błonnik pszenny
- błonnik grochowy
- skrobia ziemniaczana
- karagen
- soja
- żelatyna

Chleb, bułki, pieczywo tostowe

- tłuszcze – np. lecytyna, olej
- syrop glukozowy
- karmel
- skrobia ziemniaczana
- guma guar
- mąka sojowa
- kwas L-askorbinowy

Ser żółty

- fosforany
- kwas cytrynowy
- lój
- tłuszcze roślinne

Jogurty owocowe

- guma guar, skrobia, żelatyna, pektyny, alginiany (żagęstniki)
- sztuczne barwniki - np. czerwona koszenila uzyskiwana z odwłoków mszyc żerujących na kaktusach, aspartam – substancja słodząca
- syrop glukozowy
- syrop kukurydziany

Masło

- pektyna (żagęstnik)
- beta karoten (barwnik)
- tłuszcze roślinne

Lista E

Spis chemicznych dodatków do żywności, które zostały sklasyfikowane i pogrupowane wg przeznaczenia przez instytucje Unii Europejskiej:

Numery E	Oznaczenie
E100 - E199	Barwniki
E200 - E299	Konserwanty
E300 - E399	Przeciwutleniacze i regulatory kwasowości
E400 - E499	Emulgatory, środki spulchniające, żelujące itp.
E500 - E599	Środki pomocnicze
E600 - E699	Wzmacniacze smaku
E900 - E999	Środki słodzące, nabłyszczające i inne
E1000 - E1999	Stabilizatory, konserwanty, zagęstniki i inne

Szukaj...

Kod	Nazwa
E100	Kurkumina
E101	Ryboflawina i fosforan-5'-ryboflawiny, la
E102	Tartrazyna, żółcień FD&C 5
E103	Rezorcyna, alkanina
E104	Żółcień chinolinowa WS
E105	Żółcień trwała AB
E106	Sól sodowa mononukletydu flawinoweg
E107	Żółcień 2G
E110	Żółcień pomarańczowa FCF, żółcień por
E111	Oranz GGN
E120	Koszenila, kwas karminowy, karminy
E121	Czerwień cytrusowa
E122	Azorubina, karmioizyna
E123	Amarant, czerwień FD&C 2
E124	Czerwień koszenilowa A, pąs 4R, jasny s
E125	Szkarłat GN
E126	Pąs 6R
E127	Erytrozyna, czerwień FD&C 3
E128	Czerwień 2G
E129	Czerwień Allura AC

BARWNIK

Nadanie lub przywrócenie koloru.

PRZECIWUTLENIACZ

Zapobieganie zmianom lub zniszczeniu produktu wskutek kontaktu z powietrzem, przedłużenie okresu przydatności do spożycia.

DODATEK AROMATYCZNY

Nadanie pożądanego zapachu.

SUBSTANCJA PRZECIWZBRYLAJĄCA

Zachowanie sypkości granulatu, zapobieganie zlepianiu się pojedynczych cząstek produktu.

ZAGĘSZCZACZ

Zwiększenie lepkości i poprawa konsystencji produktu.

EMULGATOR

Utrwalenie mieszanki, zapewnienie jej spójności, tworzenie lub utrzymanie emulsji.

SÓL EMULGUJĄCA

Zamiana białek w formę rozproszoną, powodującą jednorodne rozłożenie tłuszczu.

STABILIZATOR

Nadanie określonej konsystencji, utrzymanie pożądanej struktury i właściwości fizyczno-chemicznych produktu.

FITWIEDZA.PL

Rodzaje dodatków do żywności:

E-100 - sztuczne barwniki, wpływają na wygląd produktu, mają na celu zwiększenie jego atrakcyjności komercyjnej, dodawane są do napojów, mięsa, wędlin; nadmiar jest szkodliwy.

E-200 - chemiczne środki konserwujące, przeciwdziałają niszczeniu żywności przez pleśnie i bakterie, przedłużają czas przydatności do spożycia produktu; szkodliwe w nadmiarze.

E-300 - środki o charakterze kwasów lub soli, chronią produkty żywnościowe przed utlenianiem np. jęłczeniem tłuszczów, ułatwiają również połączenie wody i oleju w produkcie.

E-400 - organiczne środki, pochodne białek lub wielocukrów; stosowane w produkcji ciastek, lodów, sosów, zup, przetworów rybnych, konserw mięsnych i produktów niskokalorycznych.

E-500 - różne inne dodatki m.in. soda oczyszczona (wodorowęglan sodu), wodorowęglan amonu; stosowane do pieczenia ciast (proszki do pieczenia).

E-600 - środki polepszające zapach, smak, usuwające nieprzyjemny zapach; istotne z komercyjnego punktu widzenia.

E-900 - środki chemiczne słodzące np. aspartam, sacharyna, inne; dodawane do napojów i „produktów bezcukrowych”.

**Barwniki spożywcze –
chemiczne dodatki do
żywności nadające lub
przywracające barwę
produktom
spożywczym**

Barwniki spożywcze :

- Karoten-E 160a**
- Chlorofil – E 140**
- Karmel – E 150 a**
- Koszenila - E 120**
- Krocyna**

ZDROWE vs. ZDROWSZE

Green food

Lorem Ipsum is simply dummy text of the printing and typesetting industry. Lorem Ipsum has been the industry's standard dummy text ever since the 1500s

Czerwiec kaktusowy po wysuszeniu
daje czerwony barwnik -koszenile

Koszenila - barwnik z owadów

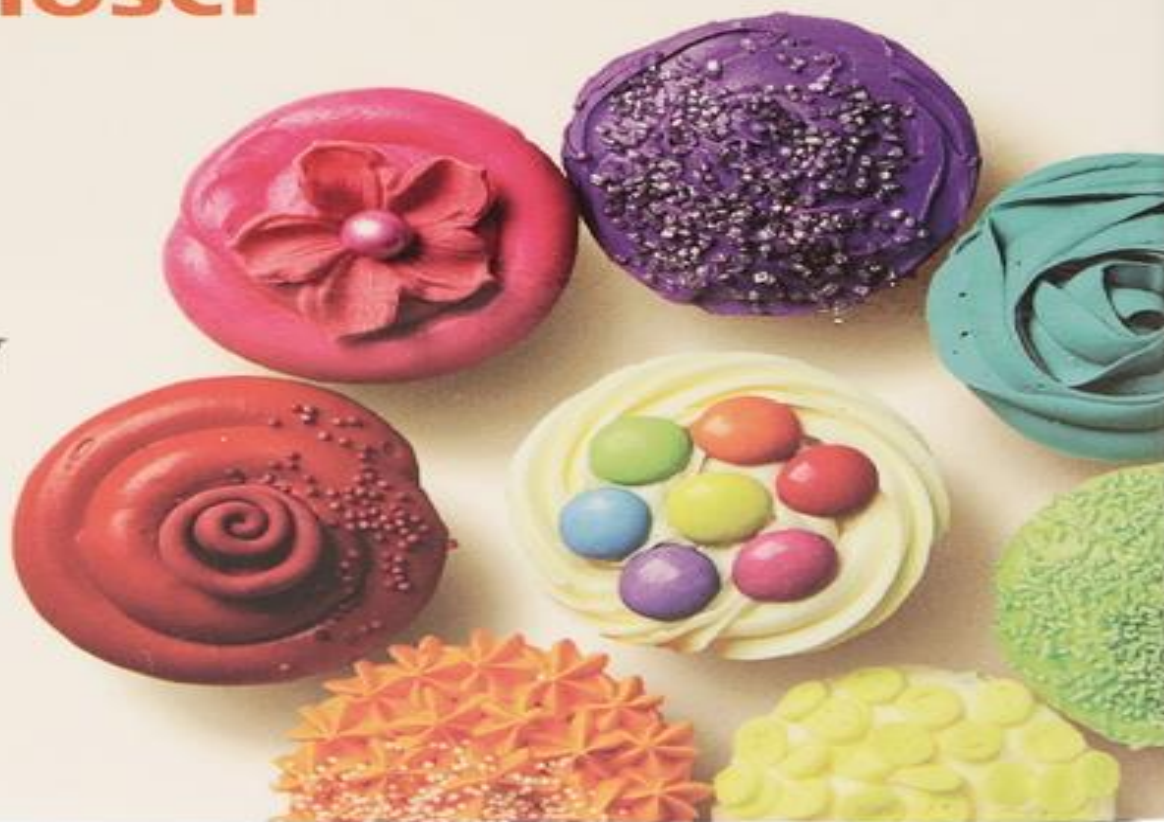
BARWNIKI
SPOŻYWCZE

Barwniki spożywcze do żywności

9 kolorów:

- żółty
- niebieski
- czerwony
- pomarańczowy
- różowy
- fioletowy
- zielony
- czarny
- biały

Netto 9 x 4g

BARWNIKI

W

ZYWNOCICI

tak czy nie?

Przeciwutleniacze

(antyoksydanty,

antyutleniacze) – grupa

związków chemicznych, które

zapobiegają ciemnieniu

owoców, warzyw oraz

utlenianiu tłuszczów

- **E330** – kwasy cytrynowy
- **E300** – kwasy askorbinowy
witamina C;
- **E 338** – kwasy fosforowy

Nie rozumiem po co komu konserwanty

skoro naszym babciom wystarczała temperatura i słoik

Konserwanty dodawane do żywności hamują procesy psucia się żywności. Przedłużają świeżość i czas ich przechowywania, a także poprawiają walory smakowe i wygląd zewnętrzny produktu.

Większość z tych chemicznych dodatków ma pozytywny wpływ na produkt, ponieważ niszczy rozwijające się bakterie, które powodują [zatrucie organizmu](#).

E 210 -kwas benzoesowy

E 211 – benzoesan sodu

chlorki potasu (E 508), wapnia (E 509) i magnezu (E 511)

kwas octowy (E 260)

E220 - dwutlenek siarki

E236 - kwas mrówkowy

chlorek sodu(sól kuchenna)

cukier

E249

Azotan(III) potasu

E250

Azotan(III) sodu

E251

Azotan(V) sodu

E252

Azotan(V) potasu

E261

Octan potasu

E280

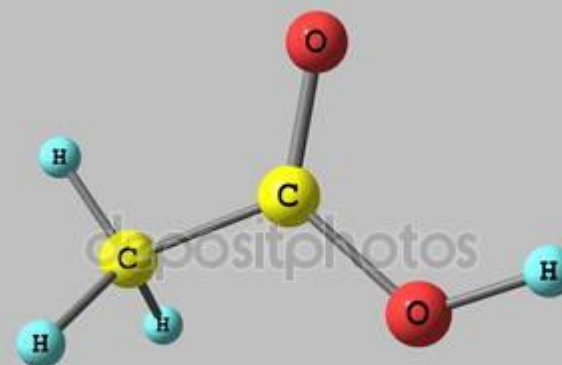
Kwas propionowy

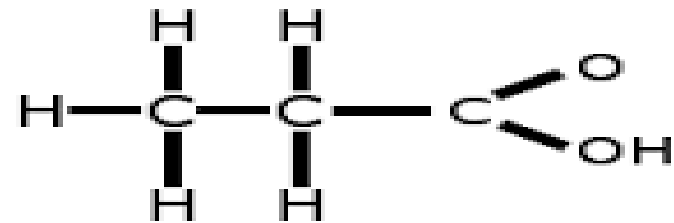

Wzór naklejki - kwas octowy

CH₃COOH
kwasy octowy

Naklejka: Chemia

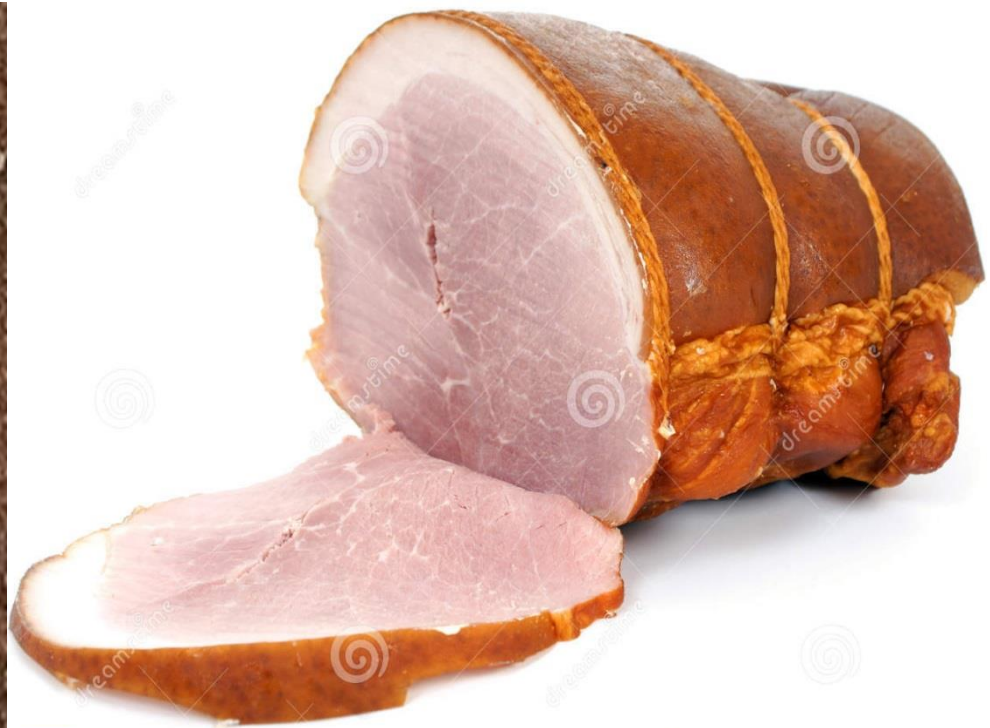

kwasy propanowy

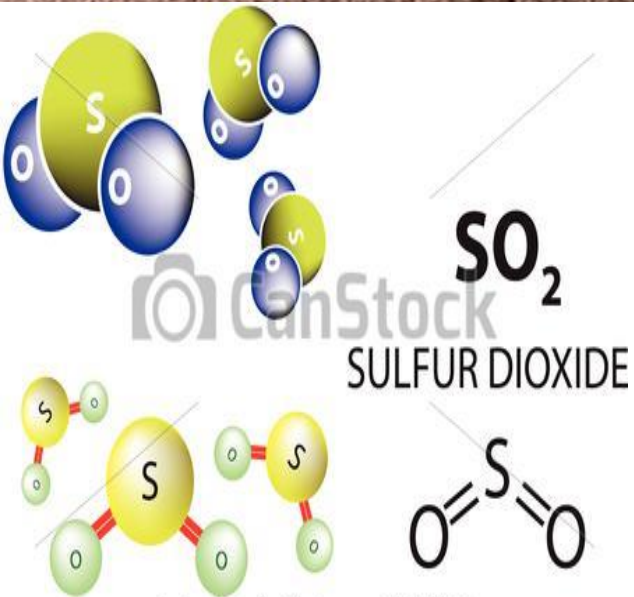

Download from
Dreamstime.com

4839576

© Can Stock Photo - csp31504189

Download from
Dreamstime.com

sacharyna, E954

aspartam, E951

acesulfam K, E950

Substytuty cukru (*środki słodzące, słodziki*) – związki chemiczne mające słodki smak i zastępujące cukier spożywczy (zamienniki cukru).

Aromaty nadają żywności odpowiedni smak i zapach

Cafe Chocolate

Aromaty spirytusowe i dodatki do ciast - bezglutenowe

Regulatory kwasowości

- stosowane w celu
zmiany kwasowości
oraz zwiększania
trwałości żywności.

- **E260 – kwas octowy**
- **E263 - octan wapnia**
- **E270 – kwas mlekowy**
- **E330 – kwas cytrynowy**
- **E334 – kwas winowy**

- **E260 – kwas octowy**

- **E263 - octan wapnia**

- E270 – kwask mlekowy

- E330 – kwas cytrynowy

•E334 – kwas winowy

Download from
[Dreamstime.com](https://www.dreamstime.com)

This watermarked comp image is for previewing purposes only.

ID 33701759

© Pindiath100 | Dreamstime.com

Emulgatory utrzymują trwałość emulsji

lecytyna z żółtka jaj

E414-guma arabska z akacji senegalskiej

Substancje zagęszczające zwiększają objętość produktu

- **agar z glonów morskich – E 406**
- **mączka chleba świętojańskiego- E 410**
- **pektyna - E440**

CZYTAJ ETYKIETY

CHRONIĆ SIEBIE I SWÓJ ŚWIAT!

The image shows a stack of sliced fruits: a green apple, an orange, and a yellow pear. Several informational tags are attached to the stack, each with a logo and text in Polish:

- Top left tag:** Logo of the National Institute of Hygiene (IH). Text: "Tak nie odżywisz się prawidłowo! Wybierz produkty z certyfikatem jakości i bezpieczeństwa żywności!"
- Top right tag:** Logo of the Ministry of Agriculture and Rural Development. Text: "Tak dobieramy produkty, które nie zawierają substancji szkodliwych!"
- Middle left tag:** Logo of a recycling symbol. Text: "Ciekawość produkcyjna, to spójność w myśleniu. Wybierz to, co jest najlepsze!"
- Middle right tag:** Logo of a person carrying a bag. Text: "Tak pracujemy w naszym sklepie, aby zapewnić Ci najlepszą jakość produktów!"
- Bottom left tag:** Logo of a recycling symbol. Text: "Tak wybieramy to, co jest najlepsze dla Ciebie!"
- Bottom right tag:** Logo of the Ministry of Health. Text: "Tak wybieramy produkty, które nie zawierają substancji szkodliwych!"

POHiD

Dodatki do żywności dzieli się na:

- **naturalne** – pochodzące bezpośrednio z produktów naturalnych,
- **identyczne z naturalnymi** -
tzn. syntezowane przez człowieka, ale o identycznej strukturze chemicznej do związków naturalnych,
- **sztuczne** – syntezowane przez człowieka i o strukturze nie odpowiadającej żadnym związkom występującym naturalnie.

chemiczne dodatki do żywności

NATURALNE

z produktów naturalnych

IDENTYCZNE Z NATURALNYMI

syntezowane przez człowieka, o
identycznej strukturze
chemicznej do związków
naturalnych

SZTUCZNE

syntezowane przez człowieka, o
strukturze nie odpowiadającej
żadnym związkom występującym
naturalnie

SKŁADNIKI ŻYWNOCICI

NATURALNE

SYNTECYCZNE

przedłużenie
trwałości
produktów
(ograniczenie lub
zapobieganie
zmianom
powodowanym
przez
drobnoustroje)

zapobieganie
niekorzystnym
zmianom
jakościowym, w
tym
organoleptycznym
(zmiany barwy,
smaku,
konsystencji itp.)

zmniejszenie strat
żywności

**Cele
wzbogacania
żywności**

otrzymanie
nowych
produktów, w tym
dietetycznych
(żywność „light”
niskokaloryczna)

podniesienie
atrakcyjności
konsumenckiej
i dyspozycyjności
produktów

Czy wiesz co kryją listy składników wybieranych przez Ciebie produktów spożywczych?
Nie? Zapraszamy Cię do odwiedzenia Instytutu Chemii Nadużywanej!

Bądź świadomym konsumentem!

Nie bądź obojętny!

Sprawdź co jesz!

Wybieraj mądrze!

Sięgaj po najlepsze!

Porównuj produkty!

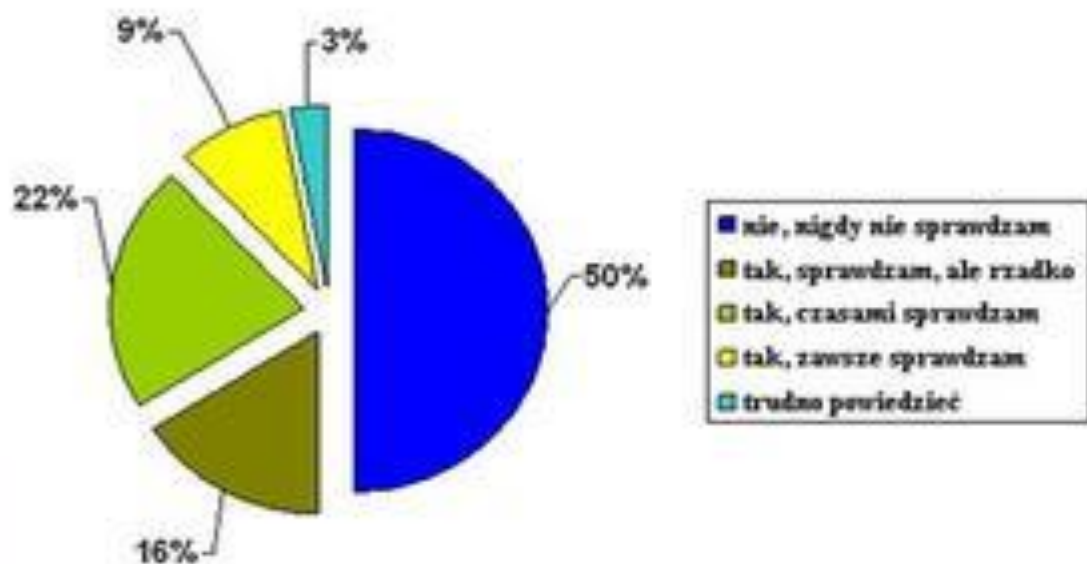
Czytaj etykiety!

**Instytut
Chemii
Nadużywanej**

DODATKI DO ŻYWNOCICI

Czy sprawdza Pani/ Pan jakie konserwanty i barwniki zawiera kupowane przez Panią/Pana jedzenie ?

WSZYSTKO, CO POWINNIŚMY WIEDZIEĆ
O DODATKACH DO ŻYWNOSCI

